

عنوان مقاله:

مدل مفهومی مدیریت مشارکتی تالاب بین المللی هامون براساس رویکرد داده بنیاد

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 20، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

رقیه کرمی - گروه محیط زیست، دانشکده شیلات و محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

حسن رضائی - گروه محیط زیست، دانشکده شیلات و محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

عبدالرسول سلمان ماهینی - گروه محیط زیست، دانشکده شیلات و محیط زیست، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

خلیل قربانی - گروه مهندسی آب، دانشکده مهندسی آب و خاک، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گرگان، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: امروزه مدیران منابع طبیعی در ایران و جهان مشارکت ذی نفعان محلی و دانش بومی را در تدوین برنامه ی مدیریت جامع تالاب ها بیشتر مورد توجه قرار می دهند. مدیریت تالاب باید چهار بعد برداری خردمندانه، مدیریت سازگار، مدیریت یکپارچه ی منابع آب و مشارکت جامع ذی نفعان را در نظر بگیرد. اگر ذی نفعان به اندازه ی کافی در فرایند تصمیم گیری حضور داشته باشند دستیابی به توافق و کاهش تضادها ممکن می گردد. هدف این مطالعه ارائه مدل مفهومی مدیریت مشارکتی تالاب بین المللی هامون با مشارکت ذی نفعان محلی است. مواد و روش ها: در این پژوهش، نظرات ۳۷۶ نفر از ذی نفعان ساکن در ۵۸ روستای واقع در داخل و حاشیه ی تالاب بین المللی هامون در قالب گروه کانونی جمع آوری شد. کدگذاری مصاحبه ها و ارائه ی مدل مفهومی با روش تحلیل محتوی کیفی - نظریه ی داده بنیاد- در نرم افزار NVivo۱۲ انجام شد. پایایی با استفاده از روش حساسی فرایند محاسبه شد و روایی پژوهش توسط اساتید متخصص بررسی و تایید شد. نتایج و بحث: پایایی داده ها در این پژوهش ۷۶٪ به دست آمد که قابل قبول است. نتایج تحلیل داده و مقایسه مستمر آنها در قالب ۸۷۰ کد اولیه با تکرار، ۱۵۰ کد اولیه بدون تکرار، ۷۸ کد ثانویه، ۲۰ کد مفهومی و ۱۰ مقوله یا طبقه فرعی و شش طبقه اصلی مشخص شد. نتیجه نهایی تحلیل داده نشان داد که تئوری اصلی طراحی مدل مشارکتی تالاب هامون دارای شش مولفه بخش مدیریت جامع تالاب هامون، الزامات حقوقی- قانونی برای تامین آب از طریق روابط دیپلماتیک با افغانستان، توانمندسازی ذی نفعان محلی از طریق جلسات آموزشی - مشورتی، ارتقا و اصلاح فرهنگ مدیران در تغییر نگرش به تخصیص آب برای فعالیت های اقتصادی مختلف و فرهنگ مردم محلی در اتخاذ روش های کشاورزی سازگار با اقلیم، کاهش وابستگی معیشت به تالاب از طریق توسعه صنعتی و تجاری و حفاظت پایدار محیط زیست تالابی است. نتیجه گیری: نتایج این پژوهش ابعاد مختلف مدیریت مشارکتی تالاب ها را با استفاده از تحلیل محتوی کیفی نشان می دهد به طوری که می تواند مدیران تالاب بین المللی هامون را به طور اخص و مدیران سایر تالاب های ایران را به طور اعم در طراحی و اجرای طرح های مدیریتی و برون سپاری آن به ذی نفعان محلی یاری رساند. بنابراین با استفاده از تحلیل محتوی می توان نظرات ذی نفعان به ویژه ذینفعان محلی را در تصمیمات مدیریت منظور کرد.

کلمات کلیدی:

مدیریت مشارکتی، تحلیل محتوی، کدگذاری، تالاب هامون

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1533069>

